

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"א, 2011
מספר השאלון: 201,002104

ת נ " ד

ידע ובקאות

לבתי ספר דתיים

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
- חלק ראשון – שאלות קצרות
פרק ראשון – תורה	—	(5x4)	—	20	נקודות
פרק שני – נביאים ראשונים	—	(8x4)+(1x8)	—	40	נקודות
- חלק שני – שאלות מקיפות
פרק שלישי – תורה	—	(10x2)	—	20	נקודות
פרק רביעי – נביאים ראשונים	—	(10x2)	—	20	נקודות
סה"כ	—			100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי סימונים.
(2) ספרים **שמות ובמדבר** עם פירוש רש"י, בלי סיכומים וטבלאות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) כתוב את כל תשובותיך בקיצור נמרץ. לרוב די במילים ספורות או בשורה אחת כדי לענות על השאלה.
(2) העתקה בלבד של פסוק או של פירוש לא תתקבל כתשובה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

שים לב: ענה על השאלות בקיצור נמרץ. לרוב די במילים ספורות או במשפט אחד. העתקה בלבד של פסוק או של פירוש לא תתקבל כתשובה.

חלק ראשון – שאלות קצרות

פרק ראשון – תורה (20 נקודות)

ענה על ארבע שאלות: על שלוש מהשאלות 1-5, ועל שאלה 6 (חובה) (לכל שאלה – 5 נקודות).

ענה על שלוש מהשאלות 1-5.

1. א. "ותחין את הילדים".

מהי הסיבה שמצין הכתוב לסירוב של המיילדות לקיים את גזרת פרעה, וכיצד הן נימקו לפרעה את התנהגותן?

ב. עיין במדבר, כ"ב, י"ב-י"ג.

בלעם אמר לשרי בלק שאינו יכול ללכת עִמָּהם.

על פי רש"י, כיצד נימק בלעם את סירובו, ומה הייתה הסיבה האמתית לכך?

2. עיין בשמות, כ"ב, כ"ד-כ"ו.

א. עיין בפסוק כ"ד.

באר את מצנות "עשה" ואת מצוות "לא תעשה" הנזכרות בפסוק זה. היעזר בפירוש רש"י.

ב. באיזה מקרה צריך לקיים את הציווי "עד בא השמש תשיבנו לו"? היעזר בפירוש רש"י.

3. עיין במדבר, ה'.

א. עיין בפסוקים ה'-ח'.

(1) מהו המקרה שבו עוסקים פסוקים וי-ז'?

(2) לפי האמור בפסוק ח', באיזה מקרה התשלום ניתן לכוהן? היעזר בפירוש

רש"י, בד"ה: "להשיב האשם אליו".

ב. ציין שתי מתנות כהונה נוספות הנזכרות בספר במדבר, שאינן קשורות לקרבנות.

4. עיין **בבמדבר**, י"ד, י"ט-כ"ט.

א. "סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך".

במה נענה ה' לבקשה של משה, ובמה הוא לא נענה לה?

ב. "וינסו אתי זה עשר פעמים".

רש"י: "שניים בים, ושניים במן ושניים בשליו".

ציין שני ניסיונות שניסו ישראל את ה' בעניין המן או השליו (לפני חטא המרגלים).

5. ענה בקצרה על שלושה מהסעיפים א-ד.

א. "עד מתי יהיה זה לנו למוקש".

מי אמר דברים אלה, ובעקבות מה הם נאמרו?

ב. מדוע מרים לקתה בצרעת, וכיצד הגיב על כך משה?

ג. את מי מטמא אפר פרה אדומה, ואת מי הוא נועד לטהר?

ד. לפי האמור בפרשת מטות, ציין מקרה אחד שבו אישה אינה צריכה לקיים נדר שנדרה.

ענה על שאלה 6 (חובה).

6. א. (1) מה היה מונח על ארון העדות, ומה היה מונח בתוך ארון העדות?

(2) למה שימשו הבדים של ארון העדות?

ב. למה שימשו אדני הכסף, ולמה שימשו טבעות הזהב?

פרק שני – נביאים ראשונים (40 נקודות)

ענה על תשע שאלות: על שמונה מהשאלות 7-16 (לכל שאלה – 4 נקודות)
ועל אחת מהשאלות 17-18 (8 נקודות).

ענה על שמונה מהשאלות 7-16 (לכל שאלה – 4 נקודות).

7. **א.** בספר **יהושע** בפרק א' ובפרק כ"ב יהושע פונה לשניים וחצי השבטים.
לְשֵׁם מַה יְהוֹשֻׁעַ פּוֹנֶה אֵלֵיהֶם בְּפָרֶק א', וּלְשֵׁם מַה הוּא פּוֹנֶה אֵלֵיהֶם בְּפָרֶק כ"ב?
ב. עיין ב**יהושע** י"ח, א'-י'.
מַה הִיָּה הַתְּפִקִּיד שֶׁל הַשְּׁלִיחִים שֶׁשָּׁלַח יְהוֹשֻׁעַ, וּלְשֵׁם מַה הוּא מִזְכִּיר בְּקֶטַע זֶה
אֶת שְׁנַיִם וְחֲצִי הַשְּׁבָטִים?

8. **א.** כִּלְבִּב בֶּן יִפְנֶה וּבְנֵי אֶפְרַיִם בִּיקְשׁוּ שֶׁנַּחֲלָתָם לֹא תִקְבַּע עַל פִּי גֹוֶרֶל.
כִּי־צַד נִימֶק כִּלְבִּב אֶת בְּקֶשְׁתּוֹ, וְכִי־צַד נִימְקוּ בְנֵי אֶפְרַיִם אֶת בְּקֶשְׁתָּם?
מַה הִשִּׁיב יְהוֹשֻׁעַ לְכָל אֶחָד מֵהֶם?
ב. בִּסְפָר **יהושע** מְסוּפָר עַל מִצְוֹת אַחַדוֹת שֶׁקִּיִּימוּ יִשְׂרָאֵל לְרֵאשׁוֹנָה עִם כְּנִיסַתָּם לָאָרֶץ.
צִיִּין שְׁנֵי מִצְוֹת הַנִּזְכָּרוֹת בִּסְפָר יְהוֹשֻׁעַ, שִׁישְׂרָאֵל הִתְחַיִּיבוּ לְקִיִּימָן רַק לְאַחֵר כְּנִיסַתָּם
לָאָרֶץ (מִלְבַּד חֲלוּקַת הָאָרֶץ וְהַפְרֶשֶׁת עֲרֵי מִקְלָט).

9. **א.** מַה הִבִּיֵּא אֶת שִׁמְשׁוֹן לְשֶׁרוֹף אֶת שְׂדוֹת פְּלִשְׁתִּים, וְכִי־צַד הוּא שֶׁרָף אוֹתָם?
כִּי־צַד הִגִּיבוּ פְּלִשְׁתִּים עַל מַעֲשֵׂה זֶה שֶׁל שִׁמְשׁוֹן? עֲנֵה בְּקִצְרָה.
ב. עִיִּין בְּשִׁמּוּאֵל ב', פָּרֶק י"ד.
לְשֵׁם מַה שֶׁרְפוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת חֲלֻקַּת יוֹאֵב, וּמָה עָשָׂה יוֹאֵב בְּעֻקְבוֹת זֹאת? עֲנֵה בְּקִצְרָה.

10. בספר **שמואל א** ובספר **שמואל ב** מסופר על הוצאת ארון ה' ממקומו.
- א. מי ביקש להוציא את ארון ה' ממקומו בזמן המלחמה בפלשתים בימי עלי, ולשם מה הוציאו אותו?
- ב. (1) מי הוציא את ארון ה' ממקומו בזמן מרד אבשלום, ולשם מה הוציאו אותו? (2) כיצד הגיב דוד למראה ארון ה' בזמן מרד אבשלום?
11. בכמה מקומות בספרי נביאים ראשונים מסופר על מלכים שמחלו על כבודם.
- א. "ויאמר העם אל שמואל... תנו האנשים ונמיתם".
- מה הביא את העם לדרישה זו, וכיצד נימק המלך את נכונותו למחול על כבודו? ענה בקצרה.
- ב. "למה יקלל הכלב המת הזה את אדני המלך" (**שמואל ב**, פרק ט"ז).
- באיזה הקשר נאמרו דברים אלה, וכיצד נימק המלך את נכונותו למחול על כבודו? ענה בקצרה.
12. עיין ב**שמואל א**, פרק י"ב.
- א. (1) לשם מה מזכיר שמואל בדבריו את הישועות שעשו השופטים? (2) מי הוא "ירבעל", ומי הוא "בדן" ששמואל מזכיר בדבריו?
- ב. "ויאמר שמואל אל העם אל תיראו" (פסוק כ').
- מה גרם לעם לפחד, וכיצד הרגיע אותם שמואל?
13. בעת בריחת דוד משאול מסופר שדוד כמעט נלכד בידיו.
- א. ציין שני מקרים כאלה (מלבד המקרה במערה), וכתוב כיצד נמלט דוד בכל אחד מהמקרים. ענה בקצרה.
- ב. ציין מקרה אחד שבו יהונתן כמעט נהרג בידי שאול, וכתוב כיצד הוא ניצל. ענה בקצרה.
14. עיין במלכים א, פרק י"ב.
- א. מה הייתה עצת "הילדים" לרחבעם, וכיצד הכתוב מסביר את העובדה שהוא קיבל את הצעתם?
- ב. ציין שתי פעולות שבהן בא לידי ביטוי המרד של ישראל ברחבעם, וכתוב מה הביא את רחבעם להימנע מדיכוי המרד בכוח.

15. בחר בשלושה מהסעיפים א-ד, וכתוב בקצרה מי אמר את הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו.

- א. "הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד".
- ב. "למה ה'... היתה זאת בישראל להִפְקֹד היום מישראל שבט אחד".
- ג. "ויאמר... למה הרגזתני להעלות אתי".
- ד. "אמת היה הדבר אשר שמעתי בארצי על דבריך ועל חכמתך".

16. ענה בקצרה על שלושה מהסעיפים א-ד.

- א. מהי "הארץ הנשארית"?
- ב. מהו התנאי שהציב כלב כדי שייתן את עכסה בתו לאישה?
- ג. "וברוך טעמך וברוכה את".
- מדוע בירך דוד את אביגיל?
- ד. מדוע רצו הגבעונים לנקום בבית שאול?

ענה על אחת מהשאלות 17-18 (8 נקודות).

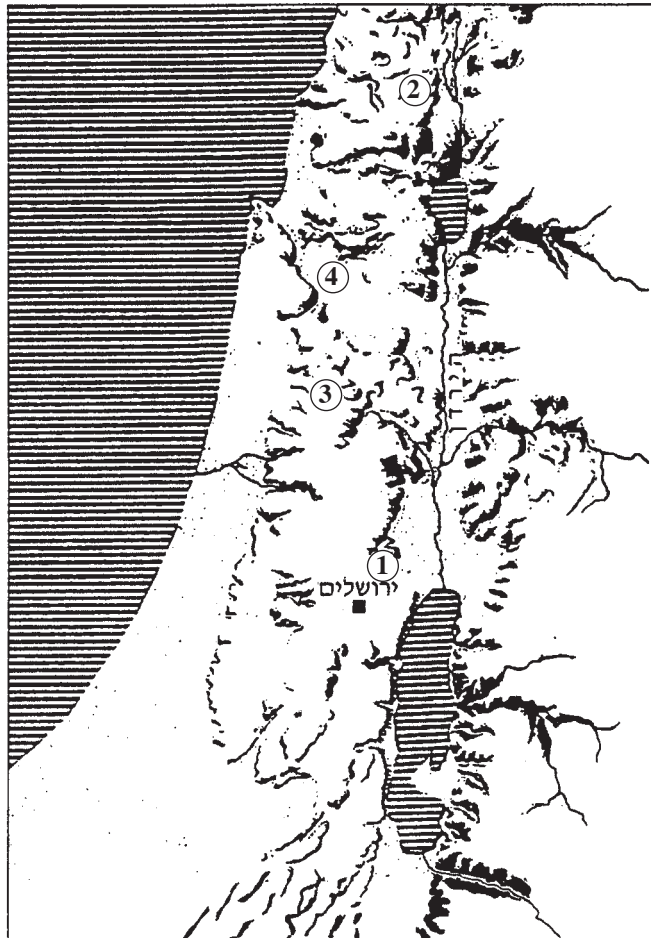
17. במפה שלפניך רשומים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים שמות של ערי הלוויים.

שמות המקומות הם: קדש, ענתות, שכם.

א. העתק למחברתך את שלושת השמות האלה, וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים

לו במפה.

שים לב! במפה יש מספר מיותר.

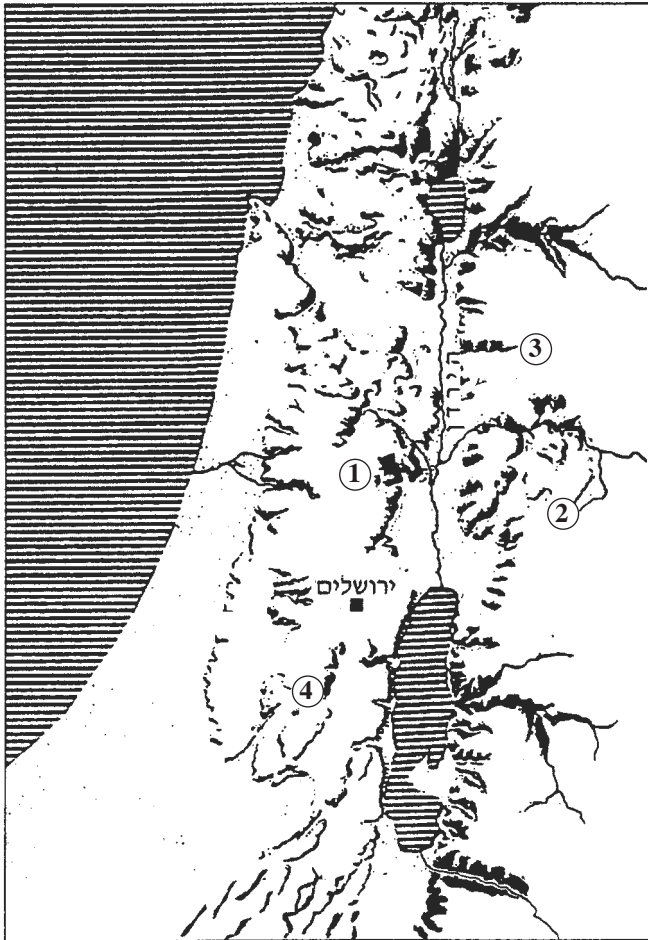
ב. כמה ערים היה על ישראל לתת ללוויים, ולמה הן נועדו (מלבד מגורי הלוויים)?

18. במפה שלפניך רשומים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות שבהם פעל יואב.

שמות המקומות הם: חברון, רבת בני עמון, מחנים.

א. העתק למחברתך את שלושת השמות האלה, וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה.

שים לב! במפה יש מספר מיותר.

ב. בחר באחד מן המקומות האלה, וכתוב בקצרה מה הקשר של יואב אל המקום שבחרת.

חלק שני – שאלות מקיפות

פרק שלישי – תורה (20 נקודות)

ענה על שתי השאלות 19-20 (לכל שאלה – 10 נקודות).

19. בכמה מקומות בתורה מסופר שהעם התלונן על מחסור במים.

א. עיין בשמות, י"ז.

מה הייתה תגובת משה על תלונת העם, ומהו הפתרון שה' הציע?

ב. עיין במדבר, כ'.

(1) מה הייתה תגובת משה על תלונת העם, ומהו הפתרון שה' הציע?

(2) מה שינה משה ממה שציווה עליו ה'?

ג. גם על שמשון מסופר שהיה צמא למים.

כיצד נהג שמשון במקרה זה, ומהו הנס שעשה לו ה' בשל כך?

20. בכמה מקומות במקרא יש התייחסות למצוות הכתובות בעשרת הדיברות.

א. ציין שני מקרים מספר במדבר, שבהם מסופר שאנשים מישראל עברו על מצוות "לא תעשה" שבעשרת הדיברות. ענה בקצרה.

ב. עיין בשמות, ל"ד.

ציין שני ציוויים מפרק זה שמטרתם להרחיק את ישראל מעבודה זרה.

ג. עיין בשמואל א', פרקים ב'-ג'.

(1) במה באה לידי ביטוי העובדה שבני עלי עברו על מצוות כיבוד אב?

(2) מדוע נענש עלי בעקבות חטאי בניו?

ד. (1) במה בא לידי ביטוי כיבוד האם של שלמה כלפי אמו?

(2) מדוע לא נענה שלמה לבקשת אמו בנוגע לאדניהו?

פרק רביעי – נביאים ראשונים (20 נקודות)

ענה על שתי השאלות 21-22 (לכל שאלה – 10 נקודות).

21. א. מה היה המאכל שלקחו עמם הגבעונים, ולשם מה הם לקחו דווקא מאכל זה?
ב. "ויען דאג האדמי והוא נצב על עבדי שאול... וישאל לו בה' וצידה נתן לו".
(1) מה הייתה "הצידה" שמדובר עליה בפסוק זה, ומדוע היא ניתנה לדוד?
(2) לשם מה ציין אחימלך בתשובתו לשאול שדוד הוא חתן המלך?
ג. כיצד סייע ברזילי הגלעדי לדוד בזמן בריחתו מאבשלום, וכיצד גמל לו דוד על כך?

22. א. עיין בשמואל ב, פרק ד'.
(1) באיזו עורמה השתמשו רכב ובענה, ואיזו עובדה הם ניצלו כדי להרוג את איש-בשת?
(2) מה הייתה המטרה של רכב ובענה בהריגת איש-בשת?
ב. ציין שלושה דברים שעשה אבשלום כדי להרוג את אמנון בעורמה.
ג. עיין בשופטים, ט', ל'-מ"א.
כיצד הערים זבול על געל בן עבד, ולשם מה הוא עשה זאת?

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך